

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Omnia Latina Scripta Matthiæ Flacij Illyrici

Flacius, Matthias

Magdeburgæ

VD16 F 1296

Epistola M. F. Illyrici and D. Iacobum Milichium, Rectorem Scholæ
Vittenbergensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36647

& ueluti sigillum quoddam apponere, quam sic in gratiam, nescio cuius uacillando, & miseris conscientias languescere, & cum tuis scriptis, tum & toti Euangelio fidem derogare.

Responde obsecro. Si quidem uere monueris me rectius aliter & Ecclesiae utilius agere posse, libenter profecto non solum tibi, summo uiro, sed etiam minimo puerulo, ut Augustinus inquit, parebo. Bene uale. Datae Magdeburgae Iunij. Anno 1549.

Epistola M. F. Illyrici ad D. Iacobum Milichium, Rectorem Scholae Vittenbergensis.

Magnifice domine Rector, uir doctissime, & compater dilectissime, appello te iam paulo liberius hisce meis literis, tum alijs rationibus fretus, tum quod sciam ὅτι και σὺ πᾶσι ἐπίσασαι μέλιχος εἶναι.

Primum autem gratulor tibi hanc rectoriam dignitatem, ac precor Deum, ut tum Ecclesiae, ad conseruationem puritatis in religione Christiana, tum & tibi,

tibi, ac toti cœtui Scholæ istius sit salu-
taris,

Deinde te uehementer oro, ut, quo-
niam $\delta\acute{\iota}\delta\alpha\sigma\ \acute{\alpha}\iota\sigma\iota\mu\alpha\ \pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha$, & iam es pub-
lica autoritate instructus, uelis omni
cura & conatu in hoc incumbere, quo
intermittantur istæ funestæ Belial &
Christi conciliationes. Ex quibus scan-
dala, intestinæ in Ecclesia dissensiones,
impietatum papisticarum restituenda-
rum certæ occasiones, ac uariæ Ecclesi-
arum, miserarumq; cōscientiarum per-
turbationes oriuntur.

Hæc omnia mala ex istis mutatio-
nibus oriri, & plane nihil boni, tu ipse
probe nosti, quin & tristis experientia
hoc ipsum iam euincit,

Paucis diebus ante, quam Vitten-
berga discessi, narrauit mihi quidam
tuum quoddam cum Domino Præ-
ceptore colloquium, qui interfuit. Aie-
bat te dixisse, Domine Philippe, meint
jhr / das der Keyser wird zu frieden
sein / mit dieser ewer reformation? re-
spondisse uero illum, Was sol er zu
frieden sein? Er wil trawen haben/
das man das ganze Interim halte.

Tum

Tum subiecisse te, worumb bleibt ihr
denn nicht/bey den vorigen Caremo-
nien? worumb wolt ihr denn vn-
nützliche verendrung machen? dixisse
uero illum, wir müssen was zuthun
haben. Cessaret potius, quam in tanta
re tam temere luderet

Decet igitur te M. D. Rector cum
pro tuo erga D. Philippum amore, tum
& officio, ac Ecclesiæ & Scholæ debita
opera, summo studio laborare, ut istæ
mutationes, & religionis corruptelæ o-
mittantur, quo domestica dissidia, &
schismata ex Ecclesia tollantur.

Ego profecto, quod DEVS nouit,
percupiam cum istis hominibus con-
iunctissime uiuere, quos tum eruditio-
nis, tum præstitorum officiorum, tum
etiam pietatis nomine amauit & coluit,
Nec certe delector isto *ἐμφυλίου καὶ ὀκρου-*
ῶντι πολέμῳ. Verum rursus tam pa-
rum Ecclesiam Christi diligere, & DE-
um timere non possum, ut queam pati,
ea Ecclesiæ p̄ pijs ac salutaribus propo-
ni, quæ ego cum ex ipsorum ore, tum
aliunde, atq; adeo ex ipsa experientia
cognoui, perniciosa esse,

Scripti

Scripsi de hac re nuper ad DOMI-
num præceptorem, & iam ad totam
Scholâ scribo, ne quid præmittam,
quod in tali rerum statu a me iure re-
quiri posset. Peto igitur a te, ut de hoc
scripto ad Scholam referas, utq; rem,
quantum potes, ad piam concordiam
inclines, ac responsum mihi dari cures.

In scripto hæc summatim ago, red-
do rationem meorum factorum. Pro-
bo præsentis mutationes esse Ecclesiæ
perniciosas. Peto, ut ab ijs desistant.

Id si fecerint, polliceor me uel sup-
plicem eis futuram. Sin uero uelint
pergere in excusandis & promouendis
istis actionibus, quas ipsi sæpe pessimas
esse confessi sunt, significo me bona
conscientia intermittere non posse, quo-
minus fucos istis fraudibus illitos de-
tergam, ipsasq; fraudes omnibus osten-
dam, quo, qui uolent, eas uitare possint.

Profecto uehementer cupio (de
quo animo meo extremum illum iudi-
cem testem uoco) cum omnibus ho-
minibus unum esse, sed in Christo. Id
est, ut nostra concordia Ecclesiæ sit sa-
lutaris, & non seruiat restituendis abo-
minatio.

minationibus Papisticis. Id si mihi, cō-
tingere non potest, uolo ego cum Chri-
sto unum esse, etiam si mihi omnes ho-
mines inimici habendi essent. Si enim
Deus pro me, non timebo, quid mihi
faciet homo?

Dominus Iesus regat T. M. ipsos &
me, ut ea agamus, quæ & Ecclesiæ salu-
taria sint, & de quibus etiam coram ex-
tremo illo, seuerissimoq; iudice ratio-
nem reddere possimus. Frustra enim
hic hominibus animum, consilia, &
actiones nostras probabimus, si coram
illo tremendo iudice eas probare non
quierimus.

Saluta amanter DOMinum Præ-
ceptorem, cui ego profecto bene cupio,
& tuam cōiugem honestis, Bene uale.

Scheda clausæ Epistolæ inserta,

Postquam iam hasce literas scrip-
seram, intellexi nostros Dominos nihil
minus cogitare, quam uel de intermit-
tendis istis nouis mutationibus, uel de
concordia domestica: Velle etiam, ne-
scio

scio quod prolixum scriptum ædere,
quo pingant, & fucent istud nouum In-
terim.

Id quanquam sperabam uanum
esse, tamen uolui uobis indicare, si ita se-
rem habere comperero, me quoq; co-
actum iri, ut & hoc scriptum & Episto-
lam nuper ad Dominum Præcepto-
rem missam ædam. Quidenim aliud
facerem :

Siquidem illi sibi tantum indulge-
re uolunt, ut ea defendere, ac pro bonis
Ecclesiæ Christi obtrudere uelint, qua-
tum experientia, tum eorum conscien-
tia, quin nonnunquam & os mala esse
pronunciat, dent quoque mihi & alijs
ueniam, si per hasce fraudulentas fene-
stras, abominationem papisticæ defo-
lationis in Ecclesiam Christi introduci
pati non poterimus, Vale iterum.

APOLOGIA M. F. Illyr.
AD SCHOLAM VITEBER-
gensis, missa 23. Iulij, anno
1549.